

■ Унікальнае прыроднае багацтва Полесся нужно захоўваць у ўмовах змянення клімата. Об гэтым заявіў дырэктар Інстытута прыродопользавання НАН Беларусі Сяргей Лысенка, коментыруючы паручэнне галавы дзяржавы вярнуцца да праграмы па развіццю Полесся.

✓ «На Полесье ўнікальныя болотныя комплексы. Напрыклад, Ольманскія болоты – крупнейшыя на тэрыторыі Еўропы. Болоты выконваюць важныя экалагічныя і кліматычныя функцыі: падтрыманне мікrokлімата, біялагічнага і ландшафтнага разнаобраззя, паглынне углекислого газа і абогацэнне воздуча кіслародам. В нашых болотах воды больш, чым во ўсіх азёрах Беларусі разам узятых, т.е. гэта велізарны рэзервуар пітной воды, які ўплывае на гідралагічны, гідралагічны і геалагічны рэжым у радыусе мінімум трых кіламетраў. Так чы яны выконваюць важныя экасістэмныя функцыі», – адзначыў вучоны.

Факты

✓ ■ Состоялся III Форум IT-Академграда «Искусственный интеллект в Беларуси», прыурочаны да Дня Нацыянальнай акадэміі навук.

✓ ■ НАН Беларусі і В'етнамская акадэмія навук і тэхналогій падпісалі пагадненне аб навукова-тэхнічным супрацоўніцтве.

✓ ■ БГУ прадставіў больш за 40 прапановаў навуковага супрацоўніцтва на пасяджанні II с'езду універсітэцкай сеткі навукова-даследавальскага супрацоўніцтва (UNRC) ў Кітаі.

■ Больш як шэсць дзясяткаў акварэлей прадстаўлены на персанальнай выставе дырэктара Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН доктара гістарычных навук, доктара архітэктуры, прафесара, акадэміка НАН Беларусі Аляксандра Лакоткі. Яна працуе ў Нацыянальным мастацкім музеі да 3 лістапада.

Лічбы

■ Інстытут сацыялогіі НАН у ходзе тэлефоннага апытання ў верасні 2024 года пацікаваўся ў пэнсіянераў сацыяльным самачуўствам і ацэнкай матэрыяльнага становішча.

Выяснілася, што большасць жыхароў Беларусі пэнсійнага ўзроста (79,5 %) задаволены сваёй жыццём. Кожны другі рэспандэнт (49 %) лічыць, што насельніцтва станоўча адносіцца да пэнсіянераў, амаль трэць апытаных (27,3 %) лічыць, што нейтральна. Затрудніліся адказаць 19,5 %.

Толькі больш за палову ўдзельнікоў сацыялагічнага апытання (55,3 %) назвалі сваё матэрыяльнае становішча сярэднім, трэць – добрым (33,3 %). На дрэннае матэрыяльнае становішча паказалі толькі 6,3 % рэспандэнтаў.

Даты

■ Споўнілася 100 гадоў (23 кастрычніка) з дня нараджэння вядомага мовазнаўцы доктара філалагічных навук, прафесара Івана Якаўлевіча ЛЕПЕШАВА. Чалавек нялёгкага жыццявага лёсу, ён заўсёды заставаўся верным сынам Беларусі.

Ураджэнец вёскі Ісказы Дубровенскага раёна, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны. Працаваў настаўнікам, а з 1971 года і амаль да канца сваіх дзён – у Гродзенскім дзяржаўным універсітэце.

Іван Лепешаў аўтар шматлікіх даследаванняў у розных галінах мовазнаўства, а таксама вучэбных дапаможнікаў для студэнтаў ВНУ і школьнікаў, слоўнікаў, метадычных распрацовак, навукова-папулярных артыкулаў. Хаця прайшоў у навуку даволі позна: стаў кандыдатам філалагічных навук у 49 гадоў.

Асаблівае месца сярод даследчыцкіх інтарэсаў Івана Лепешава займала сфера фразеалогіі. Ён напісаў больш як дзесяць кніг па гэтай тэматыцы. Найбольш выбітнай працай лічыцца двухтомнік «Фразеалагічны слоўнік беларускай мовы», выдадзены ў 1993 годзе. Ён змяшчае каля шасці тысяч арыгінальных фразеалагізмаў, іх варыянты, тлумачэнне прыклады ўжывання. Унікальны слоўнік Лепешава стаў важкім набыткам беларускай лінгвістыкі.

Конкурсы

■ Топ-10 результатов деятельности ученых Национальной академии наук в области фундаментальных и прикладных исследований за 2024 год определяют по итогам конкурса, который объявило главное научное учреждение страны. Заявки принимаются до 29 декабря 2024 года, подробности на сайте НАН.

■ В самом разгаре прием заявок на конкурс НАН Беларуси на лучшее освещение научной тематики в СМИ. В нем могут участвовать как журналисты, так и, как сказано в положении, непрофессиональные популяризаторы науки. Победителям вручат дипломы и денежные призы, по традиции лучших творцов назовут накануне Дня белорусской науки.

Цытаты

■ «Тяжело мне выделить самые интересные, но, безусловно, это проекты в области машиностроения, приборостроения. Молодые ученые уже вовлечены в крупные разработки, помогают создавать в том числе и импортозамещающую продукцию. Безу-

словно, это разработки в области сельского хозяйства, это новые продукты питания. Я бы хотел подчеркнуть интерес, который сейчас есть в области разработок биотехнологий. Эта выставка подчеркнула то, что у нас молодые ученые работают по всем основным научным направлениям, самым серьезным, которые есть у нас в стране и в целом в мировой науке».

Станислав ЮРЕЦКИЙ, председатель Совета молодых ученых НАН Беларуси, на подведении итогов выставки-конкурса «100 инноваций молодых ученых» 30 сентября 2024 года

Віншуем!

■ Заслуженному деятелю науки Республики Беларусь академику Игорю Дмитриевичу ВОЛОТОВСКОМУ – 85!

Многогранная научная и общественная деятельность Игоря Дмитриевича неразрывно связана с Национальной академией наук. Продолжительное время возглавлял Институт биофизики и клеточной инженерии, с 2002 по 2014-й – академик-секретарь Отделения биологических наук НАН. Доктор биологических наук, профессор.

Игорь Дмитриевич – выдающийся ученый в области фотобиологии, биофизики, клеточной биологии и биотехнологии. Создал в Беларуси научную школу по приоритетному направлению – биофизике сигнальных процессов в клеточных системах растительного и животного происхождения, их связи с динамикой и активностью клеточных популяций на примере стволовых клеток животных и человека. Автор более 600 научных работ и патентов на изобретения, в том числе пяти монографий, учебного пособия «Фотобиология».

**Агляд падрыхтаваў Ігар СЯРГЕЕЎ
Выкарыстаны ілюстрацыйны
матэрыял з фотаархіва БЕЛТА,
а таксама з адкрытых крыніц**